

170-letni Pomnik Mikołaja Kopernika został wpisany do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego. Decyzja została wydana 19 grudnia 2023 r.

Toruński pomnik odsłonięto 25 października 1853 roku. Jego twórcami byli niemieccy rzeźbiarze Christian Friedrich Tieck i Johann Heinrich Strack. Pomnik został odlany w Berlinie w odlewni Heinricha Fischera. Jest to drugi pod względem wieku zachowany pomnik Mikołaja Kopernika w Polsce, po pomniku Kopernika w Warszawie.

Postać Mikołaja Kopernika stoi na cokole. W jednej dłoni trzyma astrolabium, a drugą wskazuje na niebo. Na pomniku znajdują się łacińskie i wyłożone słowa: „Mikołaj Kopernik Torunianin. Ruszył Ziemię, wstrzymał Słońce i Niebo”. Autorem tego tekstu jest toruński profesor Rudolf Brohm. Na tylnej części cokołu znajduje się data urodzin i śmierci astronoma.

Ważne jest też pomnikowe ubranie Kopernika: to oficjalne i uroczyste nakrycie nauczyciela akademickiego, zwane togą profesorską. Zdumiewające jest to, że jest to strój, w którym astronom nigdy się nie pokazywał.

Warto dodać, że 20 lat temu (2003 r.) doszło do gruntownej renowacji pomnika. Miał on wtedy 150 lat. Wówczas odkryto, że astronom ma wąsy, które widać tylko z bliska. Pomnik został oczyszczony, przywrócona została kamienna studzienka z brązową paszczą delfina i półkolistym rezerwuarem, które znajdują się tuż przed pomnikiem. Elementy te zostały zdemontowane w okresie międzywojennym.

Pomnik jest objęty ochroną konserwatorską jako element historycznego układu urbanistycznego Starego i Nowego Miasta.

19 grudnia 2023 roku Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków wydał pozytywną decyzję o wpisaniu do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego pomnika Mikołaja Kopernika wraz z elementami małej architektury i plateau. Postępowanie administracyjne zostało przeprowadzone na wniosek Gminy Miasta Toruń z 24 kwietnia 2023 r.

Przypomnijmy, że w 2023 roku obchodzimy 550. rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. Astronom urodził się 19 lutego 1473 w Toruniu w rodzinie kupieckiej, a zmarł przed 21 maja 1543 we Fromborku. Przez całe życie był wiernym poddanym kolejnych królów polskich z dynastii Jagiellonów. Jak pisał „nie ma obowiązków większych nad obowiązek względem Ojczyzny, dla której nawet życie należy poświęcić”. Odebrał gruntowne wykształcenie: studiował sztuki wyzwolone na uniwersytecie w Krakowie, prawo w Bolonii i medycynę w Padwie. Uzyskał doktorat z prawa kanonicznego w Ferrarze.

Kopernik był członkiem warmińskiej kapituły katedralnej i większość swego życia spędził we Fromborku. Uczony pełnił wiele funkcji administracyjnych: między innymi był generalnym administratorem biskupstwa warmińskiego, kanclerzem kapituły katedralnej oraz wizytatorem dóbr kapitułnych. Był kanonikiem warmińskiej kapituły katedralnej i scholastykiem wrocławskiej Kolegiaty Świętego Krzyża i św. Bartłomieja.

Astronom przebywał też na dworze wuja Łukasza Watzenrodego, biskupa warmińskiego w Lidzbarku Warmińskim i w Olsztynie jako administrator dóbr kapituły. Uczestniczył też w zjazdach stanów Prus Królewskich w Grudziądzu, Malborku, Elblągu i Toruniu.

Najsłynniejszym dziełem Kopernika jest „De revolutionibus orbium coelestium”, w którym astronom przedstawił założenia heliocentrycznej budowy Układu

Słonecznego, burzące dotychczasowy obraz świata, którego centrum stanowiła Ziemia. Kopernik był prawdziwym „człowiekiem renesansu”, ponieważ działał również jako lekarz, prawnik, kartograf i ekonomista. W 1522 roku opracował „traktat o monetach”, w którym dowodził, iż gorszy pieniądz wypiera lepszy. Prawo to jest dziś określane prawem Kopernika-Greshama.

Jednak największy wpływ na naukę światową miały odkrycia astronomiczne Kopernika. W nauce światowej uważany jest za twórcę metody naukowej w dociekaniu prawdy. Kopernik pisał we wstępie do swojego największego dzieła „myśli uczonego są niezależne od osądu ogółu – ponieważ dążeniem uczonego, o ile tylko ludzkiemu rozumowi pozwala na to Bóg, jest szukanie we wszystkim prawdy”. Jego odkrycie spowodowało rewolucję naukową zwaną przewrotem kopernikańskim.

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)